

Innviðaráðuneytið
Sölvhólsögðu 7
101 Reykjavík

Reykjavík 15. mars 2023

Tilvísun: 2303030/0.7.6

Efni: Umsögn um frumvarp til breytingar á lögum um vaktstöð siglinga nr. 41/2003

Vísað er til draga að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um vaktstöð siglinga, nr. 41/2003, sem birt voru á samráðsgátt þann 2. mars 2023, mál nr. 52/2023. Á 152. löggjafarþingi var lagt fram skylt frumvarp um breytingu á lögum um vaktstöð siglinga, en það náði ekki fram að ganga.

Almennar athugasemdir um frumvarpið

Landhelgisgæsla Íslands telur að framlagðar breytingatillögur séu til bóta en þær ganga þó skemur en þörf er á. Landhelgisgæsla Íslands telur að það skorti á skýrleika um stöðu vaktstöðvar siglinga sem stjórnvalds, hvaða hlutverk það hafi í skilningi laganna og hvaðan valdheimildir þess stafi. Þá er núverandi orðalag 2. mál. 1. mgr. 2. gr. laganna óheppilegt þar sem kveðið er á um að það sé skylda eins stjórnvalds að koma öðru stjórnvaldi á fót. Landhelgisgæslan vill því árétta, líkt og bent hefur verið á, að ákjósanlegra væri ef hlutverk vaktstöðvar siglinga yrði formlega fært til Landhelgisgæslunnar vegna samlegðaráhrifa við rekstur stjórnstöðvar Landhelgisgæslunnar sem fer með fjölbreytt hlutverk gagnvart sjófarendum og eftirlit með skipum að öðru leyti í starfsemi sem Landhelgisgæslunni er falin með öðrum lögum. Það er ekki raunhæft að annar aðili fari með þetta verkefni þar sem vaktstöð siglinga hefur ekki nægjanlega sjálfstæðar valdheimildir og engin önnur stofnun hefur þær valdheimildir lögum samkvæmt sem nauðsynlegar eru til að tryggja rétta framkvæmd og ná markmiðum laganna. Þá er einnig vakin sérstök athygli á álit Ríkisendurskoðunar í skýrslu um stjórnsýsluúttekt á Landhelgisgæslu Íslands, en Ríkisendurskoðun taldi tækifæri vera til að einfalda rekstrarfyrirkomulag vaktstöðvar siglinga og lagði til að kannað yrði til hlítar hvort fela mætti Landhelgisgæslunni milliliðalausa ábyrgð á mönnun og daglegri starfsemi vaktstöðvar siglinga.

Landhelgisgæslan fagnar því að með frumvarpinu sé að einhverju leyti brugðist við athugasemdum um að vaktstöð siglinga skorti sjálfstæðar valdheimildir en telur óheppilegt að Vegagerðin fari með þær heimildir og að Landhelgisgæslu Íslands sé gert að sækja stoð fyrir töku íþyngjandi stjórnvaldsákvarðana í umboð frá annarri stofnun eða þjónustusamning. Eðlilegra væri að Landhelgisgæslu Íslands, sem sér

um rekstur vaktstöðvar siglinga, sé formlega falin ábyrgð á vaktstöðinni samkvæmt lögum og þeim valdheimildum sem vaktstöð siglinga eru ætlaðar, beint og milliliðalaust.

Ljóst er að með frumvarpi þessu gefst tækifæri til að bregðast við fram komnum athugasemdum og jafnframt einfalda stjórnsýslu og straumlínulaga ákvarðanatöku ríkisins í málaflokknum.

Með vísan til framangreinds er gerð tillaga að eftirfarandi breytingum:

I. 2. ml. 1. mgr. 2. gr. laganna orðist svo:

„Til að ná þessu markmiði skal Landhelgisgæsla Íslands reka vaktstöð siglinga sem veitir skipum sem sigla um íslenskt innsævi, landhelgi og efnahagslögsögu m.a. eftirfarandi þjónustu:“

Jafnframt taki lögin breytingum til samræmis við þetta þar sem Vegagerð sé breytt í Landhelgisgæslu Íslands þar sem það á við eða fellt brott.

II. 4. gr. frumvarpsdraganna, er kveður á um nýja grein, 18. gr. a. laganna, ásamt fyrirsögn, orðist svo:

Stjórnvaldssektir.

~~Vegagerðin~~ Landhelgisgæsla Íslands getur lagt stjórnvaldssektir á einstakling eða lögaðila sem brýtur gegn eða uppfyllir ekki skilyrði eftirfarandi ákvæða og reglna sem settar eru samkvæmt þeim:

- a. 1. mgr. 7. gr. um tilkynningu um komu áður en haldið er til hafnar.
- b. 2. mgr. 7. gr. um tilkynningu um áætlaða leið að næstu höfn.
- c. 8. gr. um tilkynningu um komu með hættulegan eða mengandi varning.
- d. 2. mgr. 16. gr. c um afhendingu upplýsinga um flutninga á sjó um komu og brottfarar skipa.
- e. 1. mgr. 13. gr. um leiðsögu skipa og leiðarstjórnun.

~~Landhelgisgæslu Íslands er heimilt að leggja á stjórnvaldssektir skv. 1. mgr. hafi henni verið falin tiltekin verkefni í samræmi við 3. mgr. 2. gr.~~

Stjórnvaldssektir sem lagðar eru á einstaklinga geta numið frá 25 - 200 þús. kr. Sektor sem lagðar eru á lögaðila geta numið frá 25 - 500 þús. kr.

Við ákvörðun um fjárhæð sekta skal meðal annars taka tillit til þess hve lengi brot hefur staðið yfir, samstarfsvilja hins brotlega, hvort brot var framið af ásetningi eða gáleysi og hvort um ítrekað brot er að ræða. ~~Vegagerðinni, og eftir atvikum Landhelgisgæslu Íslands, er heimilt að ákveða~~ hærri sektir hafi aðili hagnast á broti. Skal upphæð stjórnvaldssektar þá ákveðin sem allt að tvöfalt margfeldi af þeim hagnaði sem aðili hefur aflað sér með broti gegn lögum þessum, þó innan ramma 3. mgr.

Gjalddagi stjórnvaldssektar er 30 dögum eftir að ákvörðun um sektina var tekin. Um ákvörðun og útreikning dráttarvaxta fer eftir lögum um vexti og verðtryggingu.

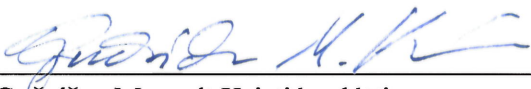
Ákvörðun um stjórnvaldssekt er aðfararhæf án undangengins dóms eða sáttar. Stjórnvaldssektir renna í ríkissjóð, að frádregnum kostnaði við álagningu og innheimtu.

Stjórnvaldssektum skal beitt óháð því hvort lögbrot eru framin af ásetningi eða gáleysi.

Aðili máls getur skotið ákvörðun um stjórnvaldssekt til ráðherra sem fer með samgöngumál innan þriggja mánaða frá því að aðila var tilkynnt um ákvörðunina. Málskot til ráðherra frestar aðför. Úrskurðir ráðherra um stjórnvaldssektir eru aðfararhæfir.

Með vísan til framangreinds telur Landhelgisgæsla Íslands að með frumvarpinu sé stigið skref í rétta átt og um sé að ræða jákvæðar breytingar sem eðlilegt og rétt sé að nái fram að ganga. Þó telur stofnunin að það sé mikilvægt og til þess fallið að einfalda rekstur vaktstöðvar siglinga, málsmeðferð og skýra lagaumhverfið, að gengið sé enn lengra og Landhelgisgæslu Íslands sé formlega falin ábyrgð á vaktstöð siglinga skv. lögum og þeim valdheimildum sem vaktstöð siglinga eru ætlaðar, beint og milliliðalaust. Því telur stofnunin mikilvægt að framangreindar breytingar verði gerðar á frumvarpinu.

Virðingarfyllst,

Guðrún Margrét Kristjánsdóttir
Yfirlögfræðingur

